

Füzesgyarmat Város Önkormányzat

Polgármestere

Beszámoló a Védőnői Szolgálat 2017. évi egészségügyben végzett tevékenységről

A védőnő megelőző tevékenység végzésére, az egészségfejlesztésre képzett, felsőfokú képesítéssel rendelkező egészségügyi szakember.

A Védőnők évtizedek óta, pontosan 103 éve, fontos szerepet töltenek be a nő-, anya-, csecsemő-, gyermek-, ifjúsági-és családvédelemben. Tevékenységének alapelve a megelőzés. Az egészségügy sajátos határterületén, önállóan, a különböző társszakmák képviselőivel együttműködve látják el a törvények és a jogszabályok, módszertani útmutatók és a szakmai irányítás által meghatározott feladataikat. A Védőnői Szolgálat az alapellátás keretein belül működik, az ellátás ingyenes. Tevékenységüket egy földrajzilag meghatározott területen végzik a mindenkor érvényes védőnői utcajegyzék alapján. A területi védőnő nem választható.

Munkánkat a védőnői tanácsadóban, a bölcsődében, az óvodában, iskolában és a családok otthonában végezzük. Mivel Füzesgyarmaton nincs iskolavédőnői státusz (min. 800 iskolás gyermek létszám fölött lehetne), ezért az iskolai feladatokat is mi látjuk el.

A védőnő munkáltatója: Bere Károly polgármester, közvetlen felettese: Dr Blága János jegyző

A szakmai felügyeletet a Békés Megyei Kormányhivatal Gyulai Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya, Erdei Erika Lídia járási vezető védőnője gyakorolta.

A városban 3 védőnői körzet van, jelenleg 3 védőnő dolgozik – egy körzet helyettesítéssel volt ellátott, GYED miatt 2017. szeptemberéig. A 3. körzethez egy csatolt település Kertészsziget is hozzá tartozik.

A védőnő a **gondozási feladatait önállóan végzi**, ennek során

- védőnői **tanácsadást tart** (állandó időpontban és helyen) nők, várandós anyák részére: legalább heti 1 alkalommal, minimum 2 órában; csecsemő-, gyermek-, ifjúsági: legalább heti 1 alkalommal, minimum 2 órában

- **családlátogatást végez**: ● várandós anya: ● gyermekágyas anya: ● újszülött, csecsemő ● 1-3 éves korú kisdéd ● 3-6 éves korú ● oktatási intézménybe nem járó tanköteles korú gyermek: ● Iskolás korúaknál - csoportos egészségfejlesztő foglalkozásokat tart.

A védőnői ellátási terület születésszámai:

2010-ben: 28 újszülött 2011-ben: 48 újszülött 2012-ben: 46 újszülött 2013-ban: 34 újszülött

2014-ben: 40 újszülött 2015-ben:44 újszülött 2016-ban: 45 újszülött 2017 évben: 44 gyermek jött a világra körzetünkben.

A tavalyi évben a 44 gyermekből születésekor 2 volt kissúlyú (2500g alatti).

Gondozott gyermekek száma dec. 31.-én: 315 fő

2017 év összes családlátogatások száma: 1490 alkalom,

A 2017 év folyamán nyilvántartott várandós anyák száma: 56 fő

Ebből veszélyeztetett kismamák száma: 30 fő

Titkolt terhességek abortuszok vetélések száma: Tudomásunk szerint a tavalyi évben 3 vetélés volt, Abortuszok számáról nincs adatunk arról tájékoztatást nem kapunk. Titkolt terhességről nincs tudomásunk, de hat várandós később jelentkezett, ők a 11-13 hetes fejlődési rendellenességek szűréséről lemaradtak.

2017-ben összesen 245 családot gondoztunk. A gondozottak létszámát és a veszélyeztetettségi ok szerinti megoszlást az alábbi táblázattal szemléltetjük:

2017.12.31. állapot szerint	Létszám	Egészségügyi ok miatt veszélyeztetett	Szociális ok miatt veszélyeztetett	Egészségügyi és szociális ok miatt veszélyeztetett
Várandós	12	4	0	3
Csecsemő	44	5	1	1
1-3 éves	96	2	7	1
3-6 éves	175	11	12	3

A tanácsadásokon megjelentek számát és a látogatások számát a következő táblázat szemlélteti:

2017évben	Látogatások száma	Ebből veszélyeztetett látogatások száma	Tanácsadáson megjelentek száma
Várandós	230	101	427
Csecsemő	541	49	506
1-3 éves	570	88	423
3-6 éves	566	109	254
Gyermekágyas	193	-	-
Nővédelmi	9	-	21
Összesen	2109	347	1631

(2018-ban eddigi születés 8 volt, 15 terhes van, aki idén szül, de még jelentkezhetnek várandósok, akik ebben az évben megszülnék, tehát minimum 23 születés várható 2018-as évben.)

Várandósoknak heti egyszer tartunk tanácsadást, melyben megbeszélésre kerülnek a soron következő vizsgálatok, szűrések. Egy-egy találkozás alkalmával állapotfelmérés történik (testsúlymérés, vérnyomásmérés, vizeletvizsgálat, 20. héttől haskörfogat mérés és magzati szívhang hallgatás) és az időközben felmerült kérdések, problémák megbeszélésre kerülnek. Természetesen a várandósokat is többször meglátogatjuk otthonukban. Ilyenkor ismereteket adunk át az élettani változásokról, helyes életmódról, szűrővizsgálatok fontosságáról, magzat fejlődéséről. Tájékoztatjuk őket a szülés megindulásának jeleiről, a szülés folyamatáról, apás szülésről, rooming-in ellátásról. Segítséget nyújtunk a lakás előkészítésében, a kelengye összeállításában. Felkészítjük a várandóst a szoptatásra, a baba ápolásának, gondozásának menetére. Felvilágosítást nyújtunk az igénybe vehető családtámogatási formákról.

Szülés után a **gyermekágyás anya** látogatása alkalmával tájékozódunk a testi, pszichés állapotáról. Tanácsokkal látjuk el a sikeres szoptatás érdekében. Életmódbeli tanácsokat adunk, beszélünk a fogamzásgátlási lehetőségekről. Különös gondot fordítunk a gyermekágyi depresszió felismerésére.

Az újszülöttek, csecsemők, kisgyermekek gondozása tanácsadásokon és családlátogatások alkalmával történik. Célja: a csecsemők és kisgyermek zavarmentes szomatomentális fejlődésének elősegítése, biztosítása és ezzel a csecsemőhalandóság csökkentése. Ennek érdekében a csecsemőknél: gondozásunk során támogatjuk a megfelelő környezet, a harmonikus anya-gyermek kapcsolat kialakulását. Szorgalmazzuk az anyatejes táplálást, a későbbiekben pedig hozzátáplálási tanácsokkal látjuk el a szülőket. Segítjük a gondozási, ápolási műveletek elsajátítását. Beszélünk a D és K vitamin profilaxisról, a kötelező és szabadon választható védőoltásokról, gyermek életkorának megfelelő fejlődéséről és az azt veszélyeztető tényezőkről pl.: dohányzás, balesetveszélyek. Tanácsokat adunk a beteg csecsemő ápolásához.

Később, a **kisgyermek**ek gondozása során a fentiek kiegészülnek még a napirend -, a helyes szokások kialakításával, rögzítésével kapcsolatos tanácsokkal. Ilyenkor kerülnek előtérbe a személyi higiénével, száj higiénével, fogápolással, szobatisztaságra való neveléssel, helyes étrend összeállítással kapcsolatos témák. Tanácsainkkal segítjük a kisgyermek közösségi életre való felkészülését.

Óvodás korban beszélünk a szülőknek a gyermekközösség szerepéről, jelentőségéről, gyermeküknél tapasztalható testi, lelki változásokról. Ismereteket adunk át a készségfejlesztéssel, játéktevékenységgel kapcsolatosan. Igyekszünk segíteni az iskolára való felkészülést.

2017 év szeptemberétől lépett életbe a gyermekek új védőnői szűrővizsgálati rendje. Ez azt jelenti, hogy a gyermekekkel gyakrabban, kötelezően 1,2,3,6,9,12,15,18 hónapos 2, 2,5, 3, 4, 5, 6 éves korban is kell hozzánk jönni, a szűrés pedig még részletesebb. A vizsgálat része a szülői kérdőív eredményének átbeszélése. Ezt a kérdőívet az aktuális életkor betöltése előtt adjuk át a szülőknek, illetve tájékoztatjuk őket, hogy a gyermekalapellátás.hu web oldalon ők is hozzáférhetnek ehhez. A honlapon sok hasznos információt kaphatnak gyermekük fejlődési ütemével kapcsolatban. Így a szülők is aktívan bevonhatóak a gyermekük fejlődésének megfigyelésébe, nyomon követésébe. Az esetleges eltérések, lemaradások minél hamarabb felszínre kerülése nagyon lényeges, hiszen csak így valósulhat meg az időben történő szakemberhez jutás.

A szűréseket a tanácsadóban végezzük a szülőkkel történő előzetes egyeztetés, értesítés, megbeszélés után, a szülők igényeihez alkalmazkodva (munkaidejüket és a gyermekek napirendjét figyelembe véve). Ilyenkor történik a súly-, hossz-, fejkörfogat-, mellkörfogat- mérése, mozgásfejlődés vizsgálata, látás, hallás szűrés. Eltérés esetén javasoljuk a házi gyermekorvos felkeresését. Szűrővizsgálat elmaradás nem volt.

A feladatunk a folyamatos oltások szervezése, a szülők tájékoztatása, valamint a dokumentálás. **Kötelező védőoltás elmaradás nem történt.** Sokan kérnek ajánlott térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokat. Szinte kivétel nélkül kéri a szülők a bárányhimlő és agyhártyagyulladás elleni oltási sorozatot, melyet az önkormányzat teljes egészében támogat.

A folyamatos oltások jelentését az ÁNTSZ, illetve a területi védőnői jelentés havi összesítőjét a jelentési kötelezettségeinket megfelelően havonta rendszeresen elvégeztük.

Az elmúlt évben került bevezetésre a rizikófelmérés kérdőív. Kitöltendő: az először jelentkező várandósok, újszülöttek, beköltözöttek, veszélyeztetettként nyilvántartottak körében. Ezzel, egy objektív szempontrendszer kaptunk, mely segíthet kiszűrni a fokozott gondozást igénylőket. Munkák

jelentős, fontos része a gyermekvédelem. Jelzőrendszeri tagok vagyunk és ennek a kötelezettségünknek igyekszünk maradéktalanul eleget tenni. A tavalyi évben a Családsegítő Szolgálat felé 8 alkalommal éltünk jelzéssel.

Területi munka mellett óvodai és iskolai feladatokat is ellátunk, amit a 26/199 7. (IX.3.) NM rendelete az iskola-egészségügyi ellátásról szóló jogszabály határozza meg.

Az iskola-egészségügyi tevékenység keretében a védőnő által önállóan ellátandó feladatok:

Alapszűrések végzése a vonatkozó módszertani irányelv szerint: - testi fejlődés (súly, hossz, mellkőrfogat), - pszichomotoros, mentális, szociális fejlődés, - érzékszervek működése (látásélesség, színlátás, hallás), - mozgásszervek szűrése (lúdtalp, gerincelváltozások), - golyvaszűrés, - vérnyomásmérés.

Az általános iskolában a vizsgálatra kötelezett osztályok: 2-4-6-8. osztály. A szülők és a gyermekorvos minden esetben tájékoztatást kapnak a vizsgálat eredményéről. Eltérés esetén a gyermekorvosnő dönt a gyermek további betegútjáról.

A Johann Béla Országos Epidemiológiai Központ 2. módszertani levele szerint A tetvesség elleni védekezésben a védőnőnek évente 3 alkalommal kell tetvességi vizsgálatot végezni a tanulóknál, a tanítási szünetek után. A szülő felelőssége, hogy lekezelve, fertőzés mentesen engedi gyermekét a közösségbe. A mi feladatunk, ha kiszűrünk valakit, akkor azt az osztályt kell újra vizsgálnunk, ahová a tanuló jár, addig amíg fertőzés mentes lesz az adott csoport. Ha többszöri, ismételt esetekkel találkozunk a területileg illetékes ÁNTSZ-t is értesítjük.

Az iskola egészségügyi munka keretében 2,4,6,8 osztályos tanulók szűrővizsgálata megtörtént. A 6,7 osztályos tanulók (MMR, DT, Engerix B, 7. osztályos lányok Cervarix) kampányoltásának megszervezését, dokumentációs munkáját elvégeztük, oltási elmaradás ebben az évben sem volt.

A védőnői tanácsadó működéséhez szükséges felszerelések, műszerek biztosítása a fenntartó feladata. Az önkormányzat a rendeletünkben megfogalmazott alapfelszereléseket biztosította és biztosítja is.

A jelzési, adatszolgáltatási, beszámolási kötelezettségeinknek eleget tettünk.

A Stefánia védőnői program segíti a munkánkat, de az adatok folyamatos rögzítése mellett a kézi adminisztráció is folyamatosan történik.

Az egészségügyi dokumentációt 30 évig kell megőriznünk. Időnként külföldi tartózkodás miatt megkeresnek huszonevesek is a védőoltás igazolása végett.

Köszönetet mondunk a munkáltatónak, hogy lehetőséget biztosít a szakmai továbbképzéseken, munkaértekezleteken való részvételhez. Mivel a munkánkhöz elengedhetetlen a megújulás, a fejlődés, a friss információ. A működési kártya meghosszabbításának is feltétele a továbbképzéseken szerzett kreditpontok megléte.

Munkánk során fontosnak tartjuk az ismerethiányból, szociális és egészségügyi, pszichés okokból adódó hátrányok leküzdésének segítségét, az állapotromlás megakadályozását, a problémák kezelését a családok mindennapjaiban. A rendszeres, napi kapcsolat lehetővé teszi, hogy kialakuljon a kölcsönös bizalom, elfogadjuk egymás értékrendjét, és kultúráját, ami hatékonyan segíti a problémák felismerését kezelését. A megfelelő kapcsolat kialakításához a gondozott családokkal ezeken túl szükség van megfelelő szakismeretekre, empátiára, előítélet mentességre, egymás tiszteletben

tartására, illetve korrekt helyzetfeltárássra, értékelésre. A védőnői munka zömmel **oktató- nevelő-segítő** jellegű, alapvető eleme az értelemre, érzelemre hatás, ami feltételezi a megfelelő, mindkét fél számára egyértelmű, és érthető kommunikációt. A leghatékonyabb eszköz az egyéni beszélgetés során a meggyőzés, bár néha ez is kevésnek bizonyul.

Természetesen továbbra is azért dolgozunk, hogy a településünkön élő gyermekek az elérhető legjobb ellátásban részesüljenek, és egészséges felnőttekké váljanak.

Füzesgyarmat 2018.04.17.

Kárai Ildikó, Czeglédi Viktória és Lovász Judit

Kárai Ildikó, Czeglédi Viktória és Lovász Judit

Védőnők

Füzesgyarmat Város Önkormányzat
Védőnői Szolgálat
5525 Füzesgyarmat, Széchenyi u. 1.
Tel: 66/491-570